

Kävelykadut ja aukiot

Yleistä

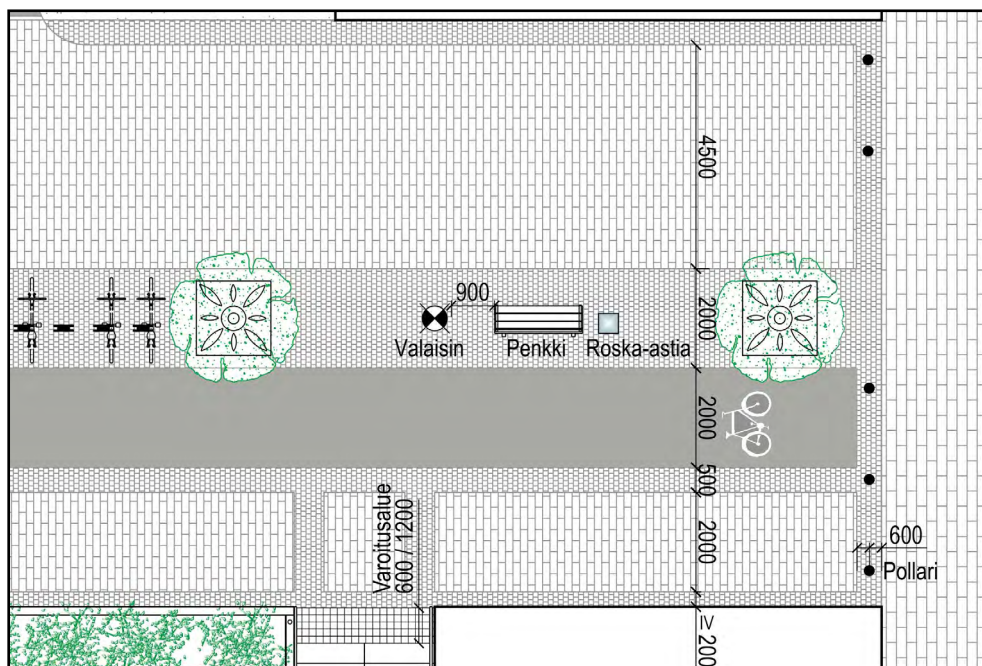
Jalankulkualueiden suunnittelussa on otettava huomioon eri käyttäjäryhmien vaatimukset. Toiminnot tulee jäsentää ja sijoittaa selkeästi ja johdonmukaisesti. Pyöräily tulisi ensisijaisesti sijoittaa omille väylilleen, ei esimerkiksi kävelykadulle. Eri toiminnoille varattujen alueiden tulee olla helposti hahmotettavia ja tunnistettavia. Kulkureittien tarpeettomia suunnanmuutoksia tulee välttää ja muutoskohdat tulee merkitä selkeästi. Kunnossapidon vaatimukset tulee ottaa huomioon ratkaisuja suunniteltaessa niin, että jalankulkualueiden toimivuus voidaan turvata kaikissa olosuhteissa. Alueet tulee valaista tasaisesti, riittävän voimakkaasti ja häikäisemättömästi. Erikoistason alueiden valaistuksesta löytyy tietoa Liikenne- ja viestintäministeriön raportista "Esteetön valaistus ja selkeät kontrastit asema-alueilla". Ulkoalueiden valaistushojien noudattamisella päästään pääosin hyvään valaistustasoon.

Opasteet tulee sijoittaa niin, että niiden eteen jää vapaata tilaa seisomista tai pyörätuolia varten. Opasteen korkeuden maasta tulee olla noin 1100 mm. Opastetaluissa tulee olla kepillä tunnistettava alaosa.

Kulkuväylät ja -pinnat

Kulkuväylien leveyden tulee olla vähintään 2300 mm, jotta niiden koneellinen puhtaanapito olisi mahdollista. Vapaan kulkuväylän leveyden tulee olla vähintään 1500 mm, joka on riittävä myös avustajan tai opaskoiran kanssa liikkuvalla henkilöllä. Kahden pyörätuolin kohdatessa leveyden tulee olla vähintään 1800 mm. Kulkuväylän vapaan korkeuden tulee olla vähintään 2200 mm, kuitenkin siten, että rakennuksen tai sen osan alikulkukorkeudeksi suositellaan vähintään 3000 mm.

Toiminnallisesti erotettavilla alueilla on suositeltavaa käyttää erivärisiä tai eri materiaalia olevia päällysteitä, esim. jalkakäytävillä ja pyöräteillä. Tasaisen kulkupinnan grafiikka ja väriyty eivät saa antaa vaikutelmaa tasoerosta.

SuRaKu-korteissa esitetään yleisohjeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon.

Korttien mallisuunnitelmissa esitetään yksi tapa tuottaa esteetöntä ympäristöä, mutta tuotteita ja suunnitteluratkaisuja kehittämällä voidaan ympäristön laadun ja esteettömyyden tasoa edelleen parantaa.

Korttien ohjeet perustuvat SuRaKu-projektissa määriteltyihin esteettömyyskriteereihin ja laadittuihin mallisuunnitelmiin. Ohjeet on päivitetty vastaamaan vuoteen 2022 mennessä voimaan tulleita asetuksia ja esteettömyyteen liittyviä ohjeita.

Alueet on jaettu kahteen esteettömyyden vaatimustasoon. Kaikkien alueiden tulisi olla vähintään perustasoa. Lisäksi seuraavilla alueilla tulisi toteuttaa korkeampaa esteettömyyden erikoistasoa:

- Kävelykatuympäristöt
- Keskusta-alueet, joilla on julkisia palveluja
- Vanhus-, vammais-, sosiaali- ja terveystoimipaikkojen tarjoavien toimipaikkojen ympäristöt
- Alueet, joilla paljon vanhus- ja vammaisasuntoja
- Julkisen liikenteen terminaali- ja pysäkkialueet
- Liikunta- ja leikkipaikat, joilla huomioitu kaikki käyttäjät
- Esteettömät reitit esim. virkistysalueilla

Määräykset

241/2017 Valtioneuvoston asetus rakennuksen esteettömyydestä

1007/2017 Ympäristöministeriön asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta

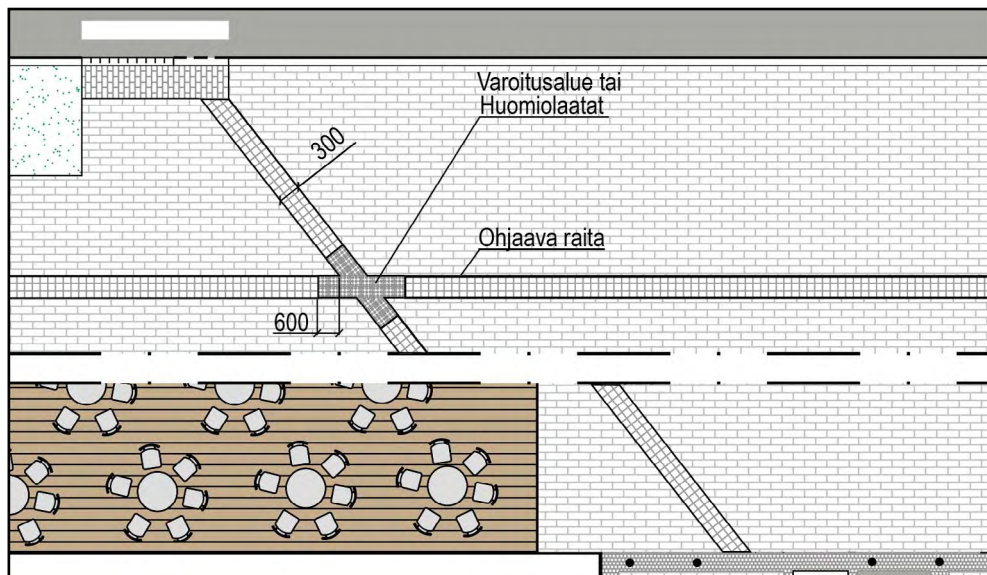
Muut ohjeet

RT 103141, 2019: Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

RT 98-11281, 2017: Liikenne-merkit ja opasteet kiinteistön ulkoalueilla

RT 98-11080, 2015: Jalankulku- ja pyöräilyväylät

www.sujuva.info

Kulkupinnan tulee olla erikoistasolla kova ja perustasolla kova tai melko kova ja luistamaton. Lämmittämättömillä ja kattamattomilla alueilla luonnonkivipinnan tulee olla ristipähakattu. Poltettu pinta on märkänä ja talviolosuhteissa liukas. Poikkeamat tasaisuudessa saavat olla enintään 5 mm ja laattojen saumat saavat olla enintään 5 mm leveitä. Sivukaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 2 % ja perustasolla enintään 3 %. Pituuskaltevuutta saa olla erikoistasolla enintään 5 % ja perustasolla enintään 8 %. Luiskia koskevat edellisestä poikkeavat vaatimukset on esitelty ohjekortissa 3 Tasoerot.

Sadevesikourut tulee sijoittaa aina, kun se on mahdollista niin, että ne ovat kadun kulkusuunnan mukaisia tai osoittavat aukioilla pääliikennesuuntia niin, että ne voivat toimia myös ohjausraitoina heikkonäköisille.

SuRaKu-ohjekortit

1. Suojatiet ja jalkakäytävät
2. Kävelykadut ja aukiot
3. Tasoerot
4. Julkiset piha-alueet
5. Puistokäytävät ja levähdyspaikat
6. Leikkipaikat
7. Pysäkkialueet
8. Tilapäiset liikennejärjestelyt

SuRaKu-kriteeritaulukot

Suojatien reunatuki, Ulkoportaat, Luiskat, Opaslaatat ja ohjaavat materiaalit, Erotteluraidat, Pysäkkikorokkeet, Sadevesikourut ja -kaivot, Kulkupinnat, Suojatiemerkinnät, Käsijohteet, Kaiteet, Painonappipylyvä, Suojatiemerkkipylyvä, Istuimet, Pollarit ja ajoesteet jalkakäytävällä, Suojatien keskisaareke, Kohokartta, Varoitusalueet.

SuRaKu-ohjekortit ja esteettömyyskriteerit löydät pdf-muodossa internet-sivulta www.hel.fi/helsinkikaikille/

Opaslaatat, ohjaavat raidat, varoitusalueet ja erotteluraidat

Opaslaattoja ja ohjaavia raitoja käytetään erikoistason alueilla reitin merkitsemiseen tai suojateistä, portaista, luiskista tai muista tasoeroista varoitukseen. Opaslaatat ja ohjaavat raidat on esitelty ohjekortissa 1 Suojatiet ja jalkakäytävät.

Varoitusalueita käytetään perustason alueilla vastaavasti varoittamassa suojatiestä, portaista tai tasoeroista. Varoitusalueiden pinnan tulee olla karkea. Lisätietoja löytyy Varoitusalueet-kriteeritaulukosta. Opaslaatoissa ja varoitusalueissa tulee olla päällysteestä selvästi erottuva tummuuskontrasti (keskiharmaan ja mustan/valkoisen eroa vastaava kontrasti).

Eri toimintoja erottelemassa tai tasoeroista varoittamassa käytetään pinnallaan alueen muista kulkupinnoista poikkeavia, karkeapintaisia raitoja. Erotteluraidan leveys on 200–500 mm ja poikkeama muun päällysteen tasosta saa olla enintään 5 mm. Vastaavia materiaaleja käytetään esim. pollarien ympärillä ja alueilla, joilla ei toivota jalankulkua. Erotteluraidan leveys on 200–500 mm ja poikkeama muun päällysteen tasosta saa olla enintään 5 mm.

Kalusteet

Kalusteet sijoitetaan kulkuväylien sivuun niin, että niihin on esteetön pääsy pyörätuolilla. Kalustevyöhykkeillä käytetään kulkupinnoista poikkeavia materiaaleja. Penkeissä tarvitaan selkänöjä ja käsituet sekä vaihtelevia istuinkorkeuksia. Pyörätuolia varten varataan vähintään 900 mm:n levyinen tila ainakin penkin toiseen päähän. Kalusteissa ei saa olla törmäys- tai muuta vaaraa aiheuttavia tai teräviä osia. Kalusteiden vaatimuksia on esitelty ohjekortissa 5 Puistokäytävät ja levähdyspaikat.